

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 800
Letna naročnina L 1.500
Letna inozemstvo L 2.500
Poštno čekovni račun: šte. 24/12410

Leto XIII. - Štev. 48 (668)

Gorica - četrtek 30. novembra 1961 - Trst

Posamezna številka L 30

JASEN ODGOVOR mešetarjem in hujskačem

V nedeljo 19. novembra so titovci imeli v Gorici ustanovni občni zbor Zveze prosvetnih društev, o katerem so dejali, da pomeni zgodovinski dan za Slovence v Italiji. V novi zvezi so se namreč združila vsa njih prosvetna društva, ki so do sedaj živele in delovale ločeno v okviru Slovenske prosvetne zveze v Trstu ter Zveze prosvetnih društev v Gorici; v Beneški Sloveniji so imeli prosvetno društvo Ivan Trinko, ki je delovalo samo zase. Sedaj so sklenili, da se povežejo vsi v enotno organizacijo s sedežem v Gorici. Na občni zbor je prišlo okrog sto delegatov iz vseh treh obmejnih pokrajin in tudi iz Slovenije. Izvolili so odbor, ki naj vodi novo prosvetno zvezo. Na čelo so mu postavili prof. Ubalda Vrabca iz Trsta, za tajnika so pa izvolili Gorazda Vesela iz Gorice.

Nas bi ta občni zbor ne zanimal posebno in bi mu ne posvetili uvodnika, če bi ne bili za njim skriti posebni pomeni, na katere moramo naše ljudi opozoriti, in če bi občni zbor ne bil izval »Piccola«, da se je obregnil ob novo dvorano pri KD in s tem ob vse nas katoliške Slovence. Zato smo dolžni spregovoriti in razkinkati nelojalne namene mešetarjev v titovskih vrstah ter natočevanje »Piccolae«.

ZAJETI JE TREBA VSE SLOVENCE

Ko so najavili občni zbor Zveze prosvetnih društev, so v »Pr. Dnevniku« dne 19. novembra zapisali, da mora nova zveza zajeti vse Slovence in vse njih prosvetne organizacije v Italiji. Isti namen je izrazil dr. Dekleva na občnem zboru. Dejal je, da bo treba poglobiti in utrditi sožitje pristašev različnih političnih prirčanj in to čimbolj razširiti na ostale Slovence, ki pripadajo različnim političnim skupinam. To bo nujno terjalo, da se iz društvenih prostorov izključi vsaka strankarska politika in propaganda v korist ene ali druge politične stranke. Tudi drugi delegati so to potrdili v svojih izjavah. V soglasju s tem, smo zvedeli, da so titovski agitatorji že začeli obkrožati razne ljudi, ki niso iz njihovih vrst, zlasti še take, ki so člani katoliških prosvetnih društev, in jih nagovarjati za vstop v njih organizacijo ali za sodelovanje z njimi na novi liniji, ki so jo v nedeljo 19. novembra nakazali. V Gorici se nadalje govori, da so na Tržaškem tudi formalno povabili nekatere organizacije iz katoliškega tabora na občni zbor v Gorici in za pristop v Zvezo prosvetnih društev. Na Goriškem ni takega vabila dobila nobena katoliška organizacija, zato pa so začeli s pridobivanjem posameznih fantov in deklet, posebno takih, ki so morda neodločeni.

TAKTIKA »PONUJANE ROKE«

Vsa ta dejstva nam pričajo, da smo pred oživiljenjem stare komunistične taktike, ki se morda zdi naši mladini nova, je pa v resnici stara kot komunizem sam. Pred drugo vojno so jo imenovali taktiko »ponujane roke«. Obstoji pa v tem, da komunizem išče zaveznikov za skupne nastope v čisto indiferentnih stvareh, kot so n. pr. pri nas obramba narodnih koristi manjšine; nadalje da ustanavlja navidez brezbarvna društva ali klube bodisi športne bodisi kulturne ali kake druge ter vabi vanje vse brez izjeme, češ potrebno je, da se združimo in nastopamo enotno. Tako taktiko ponujane roke uporabljajo komunisti vedno tam, kjer nimajo še oblasti v rokah ali pa so jo izgubili. V Sloveniji so uporabili to taktiko zadnja leta pred drugo vojno, ko so ustanovljali različna taka društva in klube ter vanje vabili katoličane in liberalce; med vojno pa, ko so ustanovili osvobodilno fronto in ji zastavili sprva prav take nedolžne cilje, boj zoper okupatorja in osvoboditev domovine. Komunistično diktaturo, ki je prišla iz tega, pa vsi vidimo. Kako so prav tako diktaturo vodili tudi na Pri-

morskem po drugi vojni, dokler so se čutili gospodarje, je tudi še vsem živo v spominu. In da bi danes prav tako prezirali vse nekomunistične Slovence in jih imeli za izdajalce, če bi bili še tako močni, kot so bili nekdanj, smo trdno uverjeni, ker volk menja dlako, narave pa ne. Komunist je v tem oziru še doslednejši kot volk, zakaj tako so jih učili Marks in Lenin in Tito.

S KOMUNISTI NE MOREMO IN NE SMEMO

Zaradi tega je stvar za vsakega demokratičnega Slovenca jasna in nedvoumna: s titovci ne moremo in ne smemo v nobeno skupno organizacijo, ne politično in še manj kulturno, če nečemo postati grobarji samih sebe, svojih idealov, svoje vere in svojega naroda, kakor se je zgodilo raznim naivnim katoličanom v Sloveniji, ki so v letih pred drugo vojno in med njo nasledili lepim vabam večnih mešetarjev — komunistov. Pozivu, ki so ga poslali vsem zamejskim Slovincem, in trditvam Ubalda Vrabca na tržaškem radiu v nedeljo 26. novembra, odgovarjamo z besedami našega staroste, ki je svoje mnenje tako-le napisal:

»Danes vladata na svetu dve kulturi: že dvajset stoletij stara krščanska kultura, ki sloni na verskih resnicah in moralnih predpisih Jezusa Kristusa, Sina božjega, in pa nova materialistična, brezbožna kultura, katere začetnika sta Marks in Lenin.

Obe kulturi sta si diametralno nasprotni in se povsem izključujeta.

Kar nas je v Italiji še vernih Slovencev, se hočemo držati krščanske kulture. Zato nimamo niti najmanjšega namena sklepati z materialistično usmerjenimi ljudmi nobenih zvez na kulturnem polju.

Da bomo tudi glede prostorov popolnoma neodvisni in ločeni, si z lastnimi močmi gradimo svoj DOM, do česar pač v demokratični Italiji imamo pravico.

V obrambo skupnih interesov naše manjšine se bomo od primera do primera posvetovali tudi z drugimi slovenskimi skupinami.

Istočasno ugotavljamo tudi, da slovenski katoličani na Goriškem imamo svojo Katoliško prosvetno zvezo že tri leta in da ta ima stalne stike tudi z vsemi slovenskimi katoliškimi organizacijami na Primorskem.

PICCOLOVEMU DOPISNIKU

Z zgornjimi besedami je dan odgovor tudi grdemu natočevanju goriškega dopisnika v »Piccolu«. Ta je namreč v soboto 25. novembra objavil članek pod naslovom Costituita a Gorizia la Lega culturale slovena (Ustanovila se je v Gorici Slovenska prosvetna zveza). V tem članku namiguje »Piccolo«, da se bodo najbrž tudi ostali Slovenci (katoliški in demokratični) združili s titovci v Prosvetni zvezi, če se niso že. O tem naj priča tudi dejstvo, da so za sedež nove organizacije izbrali ravno Gorico, kjer se sedaj končuje nova dvorana v drevoredu XX. septembra, ki naj bi po namigovanjih »Piccola«, služila tudi novi prosvetni zvezi.

Zoper ta namigovanja in sumničenja od strani »Piccola« so prizadeli že protestrali pri uredništvu lista. Tu pa zopet potrjujemo, da je tržaški dnevnik s tem naredil krivico katoliškim Slovincem v Gorici, čeprav je znano, da so na goriškem poduredništvu »Piccola« dobro informirani, kako je z zadevo Katoliškega doma in dvorane, kdo zida in v kakšne namene.

Upajmo, da bo to pojasnilo služilo vsem dobromiselnim Slovincem in Italijanom, da se razčistijo pojmi in rešijo dvomi. Slovincem je to potrebno, da bodo vedeli, kam pes tace moli; Italijanom pa, da spoznajo natočevanje tržaškega dnevnika, ki ne zamudi priložnosti, da bi ne hujskal zoper Slovence, če drugače ne more pa vsaj z natočevanjem in sumničenjem, da so vsi titini.

Začetek mednarodne odjuge

Po napetosti poletnih mesecev, ki je avtomatično zavrla vsako diplomatsko dejavnost, težečo k iskrenemu razčiščenju perečih mednarodnih sporov, se z nastopajočo zimo kažejo na obzorju znaki ponovne politične odjuge med Vzhodom in Zapadom. Še pred dobrim mesecem je kremeljski diktator pošiljal ultimatum na desno in na levo, grozil s podpisom ločene mirovne pogodbe z Vzhodno Nemčijo ter prepustitvijo zapadnega Berlina na milost in nemilost »demokratični« nemški republiki, samovoljno prekinil atomsko premirje in v brk pozivom vsega miroljubnega človeštva dal razstreliti jedrsko velebombo. Po 22. boljševiškem kongresu, na katerem je temeljito obračunal s svojimi notranjimi političnimi nasprotniki, pa je očitno zadovoljen nad svojim nedemokratičnim uspehom, začel nepričakovano kazati mil obraz napram zahodnjakom. Preklical je berlinski ultimatum, se začel opravičevati zaradi razstrelitve petdeset megatonske velebombe. Skratka na mah je pozabil na vse svoje nedavne težke izjave in ultimatum in se začel približevati Zapadu. Najprej se je približal nemškemu kanclerju Adenauerju, v katerega se je zadnje mesece najbolj srđito zagagnjal, zmerjajoč ga z »militaristom in vojnohujskačem«. Komaj je ta po zaključenih nemških volitvah ponovno prevzel vladno krmilo in svoje roke, mu je brž poslal svoje čestitke. Čez nekaj dni pa je nepričakovano dal poklicati na razgovor v Kremelj samega nemškega veleposlanika v Moskvi Hansa Krolla. Slednji, očaran nad neverjetno živahnostjo in dobro voljo Hruščeva, ni hotel za njim zaostajati in se je spustil v intimen razgovor o tem, kako bi se dalo na kak način zadovoljivo rešiti berlinsko vprašanje. Na dan so prišli novi predlogi, zelo vabljivi za zahodnjake. Nastala je cela afera, v katero je bil zapleten veleposlanik. Zanimivo pa, da se je stari kancler Adenauer spravil na svojega veleposlanika in ne na Hruščeva, ki je dal pobudo za razgovor. Naj si bo kakorkoli, dejstvo je, da je Hruščev s svojo premeteno potezo spravil samega Adenauerja v škripce tik pred njegovim obiskom v Združene države.

ADENAUER PRI KENNEDYJU

Obisk Adenauerja v Washingtonu je sicer v prvi vrsti služil razčiščenju v zapadnem taboru, kjer ni bilo soglasja glede pogajanj s Hruščevom. Najbolj sta bila temu nasprotna general De Gaulle in nemški kancler. Toda izid volitev v Nemčiji, pri katerih je Adenauerjeva stranka izgubila absolutno večino, Adenauerjeva priletnost (86 let) ter pritisk ZDA in nazadnje še Hruščevi komplimenti so nemškega državnika prisilili, da je sicer v zameno ameriških protikoncesij, privolil v to, da se zahodni zavezniki z Ameriko na čelu začnejo razgovarjati s Sovjeti o Berlinu in nemškem vprašanju. — Washingtonski razgovori med Adenauerjem in Kennedyjem so torej služili enotnosti zapadnega tabora, ki je v tem kočljivem mednarodnem trenutku nadvse potrebna. Kancler Adenauer je Kennedyju obljubil, da bo skušal še svojega prijatelja De Gaulle pregovoriti, naj tudi on pristane na pogajanja s Sovjeti. Komaj se

je vrnil domov, je poslal v Pariz pismo v tem smislu. Bržkone bo francoski predsednik odgovoril pozitivno, nakar bo redna diplomacija opravila ostalo, kar je potrebno za morebitno srečanje s Sovjeti. V nekaterih krogih imajo za verjetno prvo tako srečanje na ravni zunanjih ministrov že prve mesece prihodnjega leta.

Francoski predsednik De Gaulle pa tudi ni hotel pri vsem tem dogajanju stati ob strani in pasivno čakati doma, ampak se je podal

na obisk k angleškemu ministrskemu predsedniku Macmillanu. To srečanje med obema državnikoma poročajo, da je privatnega značaja, toda to ni oviralo, da ne bi pretresala vprašanj, ki v tem trenutku najbolj tarejo obe državi in sicer vprašanje pristopa Velike Britanije k Skupnemu evropskemu tržišču ter odnosov med Vzhodom in Zahodom, v okviru katerih se Anglija in Francija večkrat trčita. Na dnevnem redu je bil brez dvoma tudi Berlin.

KD in odprtje na levo

V italijanskem političnem življenju je sedaj glavni predmet razpravljanja vprašanje nove vladne večine. Kot znano so republikanci in socialni demokrati izjavili, da bodo podpirali sedanjo Fanfanijevo vlado do vsedravnega kongresa Krščanske demokracije, ki bo meseca februarja. Kot pogoj za nadaljnje sodelovanje po februarškem kongresu zahtevajo od Krščanske demokracije, da se pri sestavi nove vlade vzamejo v poštev tudi zahteve Nennijeve Socialistične stranke ali, z drugimi besedami povedano, da se takorekoč preusmeri na levo.

Vprašanje pritegnitve Nennijevih socialistov k sodelovanju v vladi ni novo. Mučilo je že Giolitija po prvi svetovni vojni in De Gasperija po drugi svetovni vojni. Toda specifični položaj italijanskih socialistov, edinih v Evropi, ki so še močno zasidrani v marksizmu in ki so ostali zunaj socialistične internacionale ter še vedno precej tesno povezani s komunisti posebno v javnih lokalnih upravah, zadržah in sindikatih, je preprečeval, da se niso mogli vključiti v vladno večino, kot v drugih demokratičnih državah. Zaradi tega so vsa leta po zadnji vojni bili skupaj s komunisti v vladni opoziciji. Zadnja leta pa so se začeli polagoma odkmikati od komunistov in voditi bolj avtonomno politiko. S tem je ponovno oživel staro vprašanje, kako bi se jih dalo pripraviti k sodelovanju z ostalimi demokratičnimi strankami, ki so imele in imajo v parlamentu zelo skromno večino. Socialni demokrati in republikanci sodijo, da jih je treba brez nadaljnega sprejetja v vlado, krščanski demokrati pa, ki imajo največjo odgovornost pred zgodovino, da ohranijo demokracijo v Italiji, zahtevajo za tak preobrat na levo od socialistov jamstva, da se bodo vedno držali demokratičnega reda. Bistven predpogoj so za to stavili, da se osamosvojijo od komunistov še na tistih področjih (zadruge, sindikati), na katerih so še vezani na komuniste. Bistvo vprašanja je torej, ali so socialisti že toliko samostojni, da se drugi lahko na njih zanesejo, da se ne bodo več vdinjali komunistom, ali je treba še čakati. Socialni demokrati in republikanci so se že opredelili: stališče morajo zavzeti še krščanski demokrati. To delo jih čaka na februarškem kongresu. Tajnik KD poslanec Moro je prejšnji teden podal jasno sliko položaja, ki ne nudi v sedanjih okoliščinah druge izbire kot pridobiti direktno ali indirektno podporo socialistov za določen program.

Tajnik KD Moro se je torej iz-

javil za odprtje na levo bolj na socialnem programu kot za pravo politično odprtje na levo. Te njegove izjave so izzvale razumljivo polemiko. Končno odločitev bo pa moral sprejeti kongres KD.

Finska se je oddahnila

Sovjetska zveza je začasno umaknila Damoklejev meč nad malo Finsko. Kot smo že poročali, se je pretekli teden finski predsednik Kekkonen na sovjetsko zahtevo odpravil v Novosibirsk na razgovore s Hruščevom glede »vojaških« posvetovanj za skupno obrambo. Vsa Finska je v strahu pričakovala izid razgovorov, od katerih je bila odvisna nadaljnja njihova neodvisnost. Končno je Kekkonenu uspelo pomiriti Hruščeva pred »nemško nevarnostjo« in ga odvrgni začasno od njegovih zahtev po vojaških oporiščih. Toda Finci so morali to sovjetsko »popustljivost« plačati s samoomejitvijo svojih osnovnih političnih pravic: kot protiutež se je namreč opozicijski kandidat Honka moral odreči svoji kandidaturi pri prihodnjih volitvah za predsedniško mesto. Le pod tem pogojem, da Kekkonen ostane še nadalje predsednik vlade, so Sovjeti odjejnili od »vojaških« posvetovanj, to se pravi od zahtev po vojaških oporiščih na Finskem. Raje kot oporišča so Finci, gledajoč stvarnost resno v obraz, žrtvovali nekaj politične svobode.

Zahtevo po »vojaških« posvetovanjih so Sovjeti le začasno umaknili. To je jasno povedano v zaključnem poročilu. — Tako grobega vmešavanja v tuje notranje zadeve, kot ga Sovjetska zveza izvaja v primeru Finske, nima primer na svetu. In vendar nihče zaradi tega ne protestira, kot je nekdo zapisal: »Komunisti so s svojimi stalnimi in doslednimi nesramnostmi svet navadili na to, da jih jemlje kot nekaj samo po sebi razumljivega, če že ne skorajda dovoljenega«.

Razprava o Južnem Tirolu v OZN

V političnem odboru Organizacije združenih narodov se je zaključila razprava o Južnem Tirolu, ki jo je zahtevala Avstrija. Italija in Avstrija sta vsaka zagovarjala svoje stališče. Na koncu je odbor sprejel italijansko tezo, da gre le za pravni spor o izvajanju pogodbe De Gasperi-Gruber in je zato pozval obe strani, naj se pogajata in trudita, da rešijo spor sami med sabo.

KRŠČANSKI NAUK

Pastirska služba sv. Cerkve

Ko se je sv. Pavel vračal s svoje tretje misijonske poti, je sklical v Milet cerkvene predstojnike iz Efeza, da bi se od njih poslovil. Ob tej priliki jih je takole opominjal: »Pazite nase in na vso čredo, v kateri vas je Sv. Duh postavil za škofo, da vodite Cerkev božjo, ki jo je pridobil s svojo krvjo.« (Apd 20, 17-38).

Pastirska služba obvezuje sv. Cerkev, da vodi ljudi h krščanskemu življenju. Zato so cerkveni predstojniki dolžni vernike opominjati, bodriti k dobremu, svariti pred nevarnostmi za njih zveličanje, dajati zapovedi in, če drugače ne gre, jih tudi kaznovati, kakor tudi pastir kaznuje trdovratno ovčico. Za večje javne grehe je sv. Cerkev določila tudi kazni duhovne narave, da bi vernike obvarovala pred grehi in spravila grešnike k spoznanju njih krivde. — Najhujša kazen je izobčenje. Kdor je izobčen, ne sme prejemati zakramentov in, če se ne izpokori, ne bo cerkveno pokopan.

K pastirski službi spada tudi dolžnost sv. Cerkve, da se še posebno zavzame za krivično stiskane svoje ude in jim pomaga z vso ljubeznijo in dušnih ali telesnih težavah. — Ravno letos se spominjamo 70. obletnice, odkar je izšla okrožnica papeža Leona XIII., ki se je zavzel za takrat skrajno bedni stan delavcev.

Papež in škofje so pastirji Cerkve. Kristus jim je dal oblast, da dajejo zapovedi, sodijo in kaznujejo z besedami: »Karkoli boste zavezali na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih, in karkoli boste razvezali na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.« (Mat 18, 18). — Vrhovni pastir sv. Cerkve pa je papež. Kristus je Petru rekel: »Pasi moja jagnjeta in pasi moje ovce.« (Jan 21, 15-17).

Posamezno cerkveno občino vodi od škofa postavljeni dušni pastir. Verniki ga morajo ubogati in mu pomagati v njegovi pastirski službi. Saj se zanje vrši po župnijah služba božja, zanje nauk v cerkvi, šoli in spovednici. Njim so namenjeni pastirjevi obiski po hišah in zlasti ob boleznih, ravno tako pa tudi verski listi, tiskovine, knjige in verska udruženja mladine in odraslih ter laični apostolat. Zato naj domačini pomagajo novonaseljencem v župniji, da se čimprej uvedejo v zanje novo cerkveno občestvo, kjer bodo tudi oni z domačini vred hodili po poti, ki jih pripelje k zveličanju. To zahteva in pričakuje od njih naš zveličar, ki nam je vsem dal zapoved: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!« (Mat 22, 38) in »Vse, kar hočete, da bi ljudje vam storili, storite tudi vi njim; kakaj to je postava in preroki.« (Mat 7, 12).

MIKLAVŽ PRIHAJA!

Kateri otroci in tudi odrasli se 6. decembra ne zanimajo, kdo je bil sveti Miklavž? Ali zakaj jih je obdaril s tako lepimi in težko pričakovanimi darovi? Glavno je, da se ta dan lahko povesešimo. In z nami tudi drugi po deželah v Srednji Evropi.

Ni ga svetnika, ki bi vzbujal toliko simpatije in ki bi prejemal toliko pism, kakor prav sveti Miklavž. Se Bogu ne obljublajo otroci s tako iskrenostjo, da bodo pridni, kakor prav svetemu Miklavžu.

Sveti Miklavž — uradno se imenuje sv. Nikolaj — velja za čudodelnika in njegovo češčenje je zelo razširjeno že več kot tisoč let, posebno med kristjani na bližnjem Vzhodu. Kot čudodelnika ga zlasti častijo v južni Italiji, kjer je v Bariju veličastna bazilika z njegovim grobom. Čeprav imajo Italijani njegov grob, ne poznajo Miklavža, kakor ga poznamo tu pri nas. Tržačani so v tem pogledu redka, a tem bolj pomenljiva izjema (semenj na Akvedotu).

Učenjaki so že od nekdaj skušali razložiti to nenavadno češčenje svetega Nikolaja. Do zdaj se jim to ni posrečilo. Navadno pravijo, da moremo najti odgovor v številnih starih legendah o svetem Nikolaju, ki mu pripisujejo nešteto čudežev in dobrih del. Tako na primer v legendi, ki pravi, da je svetnik preskrbel doto trem ubogim dekletom. Ali pa, ker je obudil

od smrti dva šolarja, ki so ju bili ubili. In tako dalje. Pa vse to je premalo, da bi mogli razložiti ta praznik, ki se je globoko ukoreninil v življenju naših vernih in dobrih ljudi. Dobrota namreč ne pozna meje in išče vedno novih in skritih poti, da more pomagati in osrečevati. Vera v pomoč svetnikov je v tem našla svoj ljubezniv in iskren izraz.

Sveti Nikolaj je živel v začetku četrtega stoletja v Mali Aziji. Nosi naslov spoznavca, a bi zaslužil naslov mučenca, ker je moral kot škof v mestu Miri precej pretrpeti zaradi protikrščanskega preganjanja. O njem vemo, da se je udeležil let 325 vesoljnega cerkvenega zbora v Nikeji in da je umrl leta 350 v visoki starosti.

Ob koncu devetega stoletja je v vzhodnih cerkvah najbolj češčen svetnik in zavzema prvo mesto takoj za Marijo. Zaradi tega je ime Nikolaj tudi v slovanskih cerkvah zelo znano.

Njegove telesne ostanke so prenesli leta 1087 v Bari in zato ga v Italiji imenujejo »San Niccolò di Bari«. V Rimu je bilo 26 cerkva, ki so bile njemu posvečene. Pravijo, da je sedaj v Nemčiji in Franciji vsaj dva tisoč cerkva, ki so tudi njemu posvečene. Naši predniki so bili v tem bolj skromni, a za darove kljub temu zahtevni.

I. S.

Iz življenja Cerkve

Avstrijska pomoč misijonom

V Avstriji imajo navado, da se po nekaterih krajih en dan postijo. Kar prihranijo s postom, odstopijo misijonom. Tako so v Avstriji nabrali za misijone že 500 milijonov lir. S tem denarjem, ki ga zbira zveza avstrijskih katoliških žena, so zgradili v misijonih več šol, bolnišnic in raznih misijonskih postojank, tudi za gobavce. Hiše in denar niso vse. Zato skrbijo v Avstriji tudi za misijonski naraščaj, zlasti za laične pomočnike in pomočnice. Torej za take, ki niso duhovniki ali redovniki, a morejo v misijonih veliko dobrega narediti v pomoč misijonarjem. Pred kratkim je odpotovala v misijone nova skupina takih pomočnikov z Dunaja in Linza.

Krščanski nauk na budistični univerzi

Budistični duhovniki v Tajlandiji so se začeli zanimati za katoliško vero. Zaprošili so nekega duhovnika, naj bi na njihovi univerzi sistematično poučeval krščanski nauk. Do tega koraka jih je pri-

pravilo spoznanje komunizma, ki hoče uničiti predvsem katoliško vero. List dostavlja, da je treba pripisovati prav spoznanju komunizma številna spreobrnjenja h krščanski veri, ki so jih zabeležili na Formozu in v Hong Kongu. Komunizem ruši vero, a istočasno pripravljajo ljudi za nepričakovani in popoln sprejem krščanstva, ki oznanja resnico in ljubezen.

Zaključki italijanske škofovske konference

V dneh od 5. do 8. novembra so v Rimu zborovali predstavniki italijanskih škofov. Škofovska konferenca, kateri je načeloval kardinal Siri iz Genove, je preučila sedanje versko, moralno in socialno stanje v Italiji. O tej konferenci so listi precej pisali. Ugibali so, kakšno stališče bo konferenca zavzela do raznih trenutnih političnih potreb v Italiji in kako bo začrtala morebitne nove smernice za politično udejstvovanje katoličanov. A vsega tega ni bilo. V poročilu o delu konference poudarjajo škofove potrebo po enotnosti katoličanov. Katoličani naj poslušajo sve-

MATER ET MAGISTRA

Pravica do zasebne lastnine

Drugi del enciklike Mater et Magistra zaključuje sv. oče Janez XXIII. s tem, da potrdi nauk svojih prednikov o pravici do privatne lastnine tudi proizvajalnih sredstev. Ta nauk je največje važnosti, saj je znano, da so danes politično socialni sistemi zgrajeni na marksizmu, ki to pravico zanika in hočejo vsi privatno lastnino odpraviti in vsa proizvodna sredstva izročiti v last državi, oziroma družbi. To so v socialističnih državah že izvršili in nekateri katoličani tako postopanje zagovarjajo. Menijo namreč, da je včasih res bila potrebna privatna lastnina, danes pa, ko se je človeška družba že

tako zelo razvila in ko je socialna zakonodaja že tako izpopolnjena in z njo socialna gotovost dosežena, da je privatna lastnina proizvodnih sredstev že preživeta stvar. Z ozirom na takšen nauk socialistov in nekaterih krščanskih socialcev je prav, da poznamo, kakšen je v tem oziru nauk Cerkve in na kakšnih osnovah stoni, kajti ne gre tu za kak predsek Cerkve ali za kako zagovarjanje kapitalistov, temveč za osnovno pravico človeka. Toda poslušajmo sv. očeta.

Najprej poudari, da so v zadnjih desetletjih nastopile velike spremembe v človeški družbi glede odnosov med zasebni-

mi lastniki proizvodnih sredstev in odgovornim tehničnim vodstvom v velikih obratih. Gospodar namreč v takih velikih obratih skoro nikoli ne vodi sam podjetja, zlasti kadar gre za velike akcijske družbe. To povzroča nemale težave tudi političnim oblastem, pa čeprav je včasih gospodar takih velikih obratov družba, oziroma država.

Prav tako je res, nadaljuje sv. oče, da je vedno več takih državljanov, ki so socialno zavarovani in vidijo v zadostni penziji na stara leta brezskrben konec življenja, dočim so prej iskali to v zasebnem premoženju, četudi majhnem.

Končno, pravi sv. oče, opažamo tudi to, da polgajo danes ljudje večjo važnost na to, da si pridobijo poklicno usposobljenost, kakor pa na to, da bi si pridobivali zasebno lastnino nepremičnin; ljudje bolj zaupajo svojo prihodnost zaslužku od dela kakor pa dohodkom od svoje lastnine. To je čisto v skladu z dejstvom, da je človeku delo prvi in najbližji vir za življenje bolj kot kapital. Zato smemo smatrati, da je to korak naprej v človeški kulturi.

Prav omenjena dejstva pa so pomagala razširiti dvom, da je izgubilo na važnosti načelo, ki so ga naši predhodniki učili in stalno zagovarjali, pravi papež, namreč načelo naravne pravice do zasebne lastnine tudi proizvodnih sredstev (n. pr.: rudnikov, tovarn, ladij, hiš, zemlje, i. dr.).

Ta dvom nima razloga, da obstaja, uči sv. oče. Pravica do zasebne lastnine tudi proizvodnih sredstev ima trajno veljavo prav zato, ker je naravna pravica, osnovana na tem, da obstoji človek kot posameznik pred družbo in da ima svoj osebni namen. Namreč človek je namenjen za večno zveličanje in na družbo. Sicer pa bi bilo zaman poudarjati osebno svobodno pobudo na gospodarskem polju, če bi ne bilo dovoljeno svobodno razpolagati s sredstvi, ki so potrebna, da se uveljavijo. V ostalem zgodovina in izkušnja pričata, da pod tistimi političnimi režimi, ki ne priznavajo pravice do zasebne lastnine tudi proizvodnih sredstev, se zatirajo ali so celo uničene osnovne možnosti človeškega svobodnega udejstvovanja. Zato smemo po pravici sklepati, da to svobodno udejstvovanje dobiva moč in zagotovilo prav v pravici do lastnine proizvodnih sredstev.

»To potrjuje tudi naslednje dejstvo: Tista socialno-politična gibanja, ki hočejo združiti v človeški družbi pravico s svobodo in ki so še do nedavnega zanikala pravico do zasebne lastnine proizvodnih sredstev, so danes menjala svoje nazore glede tega in zavzela do te zahteve pozitivno stališče prav zato, ker jih je izkušnja izučila.« Pri tem sv. oče prav gotovo misli na tiste socialno demokratične stranke v zapadni Evropi, ki so se po drugi svetovni vojni odpovedale marksističnim nazorom glede privatne lastnine in so sprejele v glavnem nauk, kot ga zagovarja Cerkev. Med temi strankami so angleški laburisti in nemški socialisti ter italijanski socialni demokratje.

Vsled tega, zaključuje sv. oče, ponavljamo, kar je o tem izpovedal naš prednik Pij XII.: »Ko Cerkev brani načelo o privatni lastnini, ne dela tega zato, da brani bogatine pred nemaniči, ali ker meni, da je sedanji red izraz nespremenljive božje volje, temveč ker hoče, naj bo ustanova zasebne lastnine takšna, kot odgovarja načrtom božje Modrosti in naredbi narave same. To je, naj bo garancija osnovne svobode človeške osebe in obenem nenadomestljiva sestavina reda v družbi. Tem bolj poudarjamo to, pravi papež, ker vidimo, kako danes raste učinkovitost narodnih gospodarstev in kako z njo rastejo tudi dohodki delavcev, ki morejo svoje prihranke naložiti tudi v proizvodna sredstva. Zato ne razumemo, kako naj se tajiti ta naravna pravica, ki izvira vendar iz dela samega.

Kdo torej brani pravice dela in delavcev Cerkve ali komunisti?

Kdo torej brani pravice dela in delavcev Cerkve ali komunisti?

Kdo torej brani pravice dela in delavcev Cerkve ali komunisti?

Kdo torej brani pravice dela in delavcev Cerkve ali komunisti?

Kdo torej brani pravice dela in delavcev Cerkve ali komunisti?

Kdo torej brani pravice dela in delavcev Cerkve ali komunisti?

Kdo torej brani pravice dela in delavcev Cerkve ali komunisti?

Kdo torej brani pravice dela in delavcev Cerkve ali komunisti?

Kam na skupno romanje v letu 1962?

To vprašanje večkrat slišimo. Gre za skupno romanje v letu 1962. Težko je nanje odgovoriti.

Pri Duhovski zvezi (udruženju slovenskih duhovnikov v Trstu) smo že večkrat o tem govorili. Dokončnega sklepa pa še ni, ker so ljudje vedno bolj zahtevni. A imajo prav, da želijo, da je vse lepo pripravljeno: da morejo opraviti res pravo romanje in istočasno kaj lepega videti in doživeti.

Na splošno prevladuje mnenje, da bi tega očeta, ki stalno poziva, naj ostanejo združeni, tako da bo ta njihova enotnost ali edinstvo res urejena in popolna. Škofje pozivajo, naj katoličani poskrbijo za resno in pogumno izboljšanje moralnega življenja. Nadalje poudarjajo škofje, da edino katoliški socialni nauk ohrani še nadalje vso svojo veljavnost in moč za ureditev človeškega sožitja.

Značilen obisk v katoliškem bogoslovju

Skupina uglednih japonskih budistov je obiskala v Tokiju katoliško bogoslovje. Hotel so si od blizu ogledati duhovno življenje katoliške Cerkve. V nagovoru je pater Nishio razložil glavne verske resnice, bogoslovci pa so zapeli vrsto pesmi. Budisti so odnesli od tega obiska najboljši vtis. Skupina je štela 214 ljudi.

Stoti papežev obisk izven Vatikana

Dne 25. novembra je sv. oče Janez XXIII. dopolnil 80 let življenja. Prvi izmed deseterih otrok Angela Roncallija se je rodil v bergamski provinci v Sotto li Monte dne 25. novembra 1881 in je isti dan bil tudi krščen v cerkvi sv. Marije. V Vatikanu niso ta dan imeli posebnih slovesnosti, ker so jih že praznovali dne 4. novembra dan izvolitve sedanjega papeža. Sv. oče pa je uporabil to jutro za svoj stoti obisk izven Vatikana. Kakor pred tremi leti je bil tudi stoti obisk isti. Sv. oče se je podal v zavod Propaganda Fide na Gianicolu, kjer ga je sprejel prefekt kongregacije za širjenje vere kardinal Agagianian, predstojnik zavoda in gojenci. Ob vstopu v zavodno cerkev, okinčano s papeškimi zastavami, so mu gojenci zapeli »Tu es Petrus«. Sledila je nato sv. maša svetega očeta in na koncu maše je kardinal Agagianian izrekel sv. očetu čestitke. Pozneje je sv. oče sprejel v Vatikanu avstrijske romarje, 600 po številu, ki so prišli v Rim skupno z dunajskim nadškofom Königom, da se poklonijo papežu ob njegovi 80. letnici.

Praznik sv. Cecilije v Rimu

Baziliko sv. Cecilije v rimskem Trastevere je na praznik te svetnice 22. novembra obiskalo nad 200 tisoč oseb. Sv. maše so se neprestano darovale od jutra do večera. Popoldne je imel slovesno pontifikalno sv. mašo kardinal Traglia, pri kateri je pel zbor sikstinske kapele.

Pater Lombardi znova pridiga po Italiji

Po 10 letih molka je znameniti italijanski pridigar pater Lombardi znova nastopil svojo misijonsko pot po italijanskih mestih. V nedeljo 26. novembra je pridigal v Massi in sicer o temi »Tveganje in upanje«. Nadaljeval bo svoje konference po vseh glavnih mestih Italije.

Državni tajnik v ZDA

V ponedeljek 27. novembra je državni tajnik vatikanske države odpotoval v Združene države. Kardinal Cicognani bo v Združenih državah kot zastopnik svetega očeta prisostvoval medameriškem kongresu za pouk krščanskega nauka. Kongres se bo zaključil 2. decembra. Državna tajnika bo sprejel tudi predsednik Kennedy.

morali v letu 1962 organizirati predvsem kako večje romanje, a v bližje Marijino svetišče. Goričani gredo na Barbano. Kam pa Tržačani? Mladina naj misli tudi na svoje!

Poleg tega je treba ohraniti že tradicionalno večje skupno romanje v kako oddaljeno Marijino svetišče. Toda kam, ko so nekateri obiskali že toliko svetišč?

Govori se o Lurdu. V Lurd se vedno spleča, ker je obisk Lurda romanje v pravem pomenu besede. Treba pa teden dni in stroški niso majhni.

Kaj pa z Avstrijo? Marsikateri želi v to državo, a sitnosti je veliko.

Moj predlog je, da bi šli kam v Italijo. Na primer: Assisi, Firenze, Siena, Pisa. Ali pa: Caravaggio (Bergamo). Ali pa kam drugam. Če ostanemo v Italiji, je priprava lažja in stroški manjši.

Pred nekaj tedni me je neka gospa vprašala, zakaj ne gremo v Jugoslavijo. Odgovoril sem ji, da so težave velike in da je vprašanje, če nam bi dovolili večdnevno romanje in še celo s posebnim vlakom. Kdo ne bi šel rad po slovenskih svetiščih, a kaj ko ti kot duhovniku marsikdaj ne dajo propustnice niti za rojstni kraj, ker si pač nevaren za javni red in mir! Ko bodo pustili svojim, da lahko nemoteni organizirajo romanja, se bomo oglasili še mi.

Predlogov torej ne manjka. Odločitev je težka. Pomagajte nam s svojim svetom!

dr. Lojž Škerl

Mučenik sovraštva

Tolažilna je ugotovitev, med tolikimi sovraštvi in medsebojnim nerazumevanjem, koliko je vreden pri ljudeh ideal pravice in resnice. Črnc Luthuli, bivši voditelj Zulujev, je Nobelov nagajenec za mir. Nagrado so podelili z naslednjo motivacijo: »Za miroljubnost in vztrajnost pri emancipaciji črncev v južni Afriki proti omejitvam in poniževanju današnje vlade, ki je zagovornica najhujšega rasnega iztrebljenja (apartheid).«

Besna je bila reakcija rasistov: odbili so Luthulu potni list za Švedsko; novinarjem je bilo strogo prepovedano obćevanje z bivšim poglavarjem Zulujev, ki sedaj živi popolnoma osamljen; niso mu pustili, da bi šel na prireditev v mestecu Stanger, kjer so imeli velik praznik njemu v čast; vsako javno slavlje je prepovedano, tudi v cerkvi.

To je rasno sovraštvo, ki vodi do atomskih bomb. To je krvno sovraštvo, ki zastruplja Francijo in Evropo in pripravlja tla komunističnemu prodiranju. To je večni nacizem, ki vstaja iz močvirja najbolj umazanih strasti in ki uničuje vsako solidarnost, omikano družbo, vse dostojanstvo, ki stoni na duhovnih vrtilinah.

Bog daj, da bi bili mučeniki tega nesmiselnega sovraštva boljši od svojih preganjalcev. Bog daj, da bi maščevanje, ki visi nad temi slepimi fanatikami, ne padlo na njihove sinove.

Kot belec se čutim ponižanega zaradi prekrškov današnje družbe; kot belec te prosim odpuščanja, dragi Luthuli. In vem, da si boljši od mene.

V Bologni so protestirali kmetijski delavci

Prejšnji teden je bila v Bologni velika manifestacija kmetijskih delavcev in splovinarjev, ki so zahtevali agrarno reformo. Nosili so v sprevodu velike transparente z napisi: Zemlja naj postane last tistega, ki jo obdeluje. Zahtevamo moderne agrarne delovne pogodbe. Zemljo javnih ustanov tistemu, ki jo obdeluje in podobno. Več desetstosecem kmetijskih manifestantov je govoril Iginio Cocchi.

Čim večje je kje češčenje »herojev« in kult osebnosti, tem manjše je osebna svoboda.

Slovenski izseljenci v Evropi

Atlantska konferenca v Parizu

Prva adventna nedelja je posvečena izseljencem. Da se bomo nanje bolj spomnili, prinašamo ta članek, ki nam v strnjeni besedi slika, kakšen je položaj med slovenskimi izseljenci v Evropi. (Ured.)

Podatkov o njih ni mogoče dobiti iz Vzhodne Nemčije in Poljske, kjer je ostalo dosti med vojno nasilno preseljenih rojakov. Tudi še ni ugotovljeno število izseljencev na Danskem, Norveškem, v Španiji in Portugalski.

Število Slovencev cenimo: Anglija 750, Belgija 2500, Francija 30.000, Holandija 600, Nemčija 6000, Švedska 500. V Avstriji in Italiji vsaj po 10.000.

Družin je največ v Angliji, Belgiji, Holandiji in Franciji, samskih mož in fantov v Nemčiji in Franciji. Dekleta so pogosto, toda v nizkem številu.

Starostno razmerje je zelo različno. V Angliji, Avstriji, Italiji, Belgiji, deloma Franciji, zlasti pa v Holandiji prevladuje srednja življenjska doba, 40 do 50 let. Mlada generacija živi v Nemčiji in deloma v Franciji.

Vzroki izseljevanja so različni. Pred drugo vojno prevladujejo gospodarski motivi, po njej politično-gospodarski. Krajci, odkoder se je vršilo izseljevanje, so okolišča Celja, Prekmurje in Primorje. Največ je Gorenjcev, nekaj pa Notranjcev in Dolenjcev. Proces se še nadaljuje, ljudje beže v Avstrijo in Italijo, izsele se pa v Kanado in Avstralijo, deloma v Nemčijo, Francijo in Švedsko.

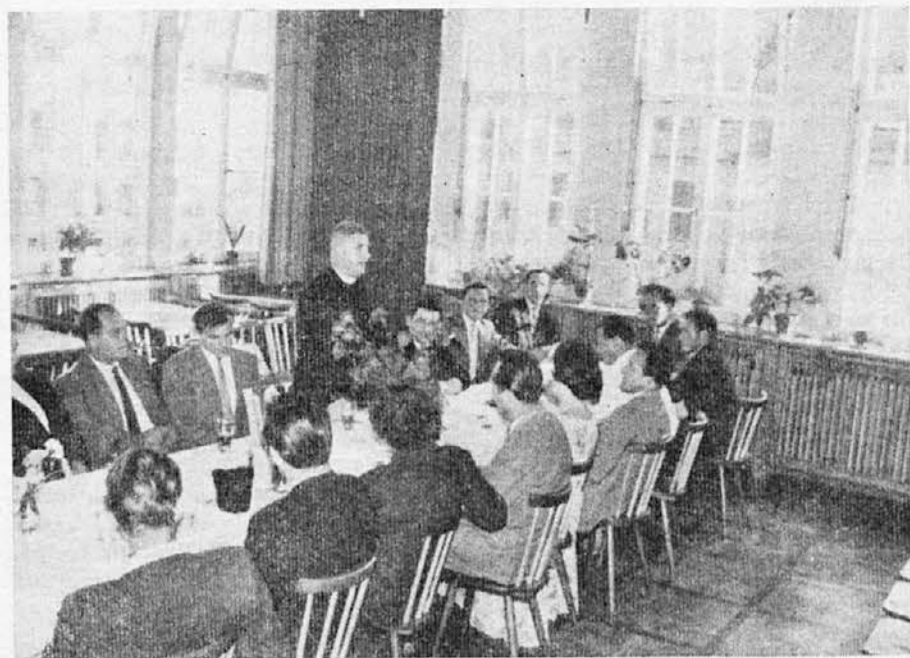
Hitro se nauče tujega jezika.

Večinoma so brez državljanstva.

Velika večina ima le osnovnošolsko izobrazbo, po drugi vojni pa jih je prišlo že precej, ki imajo strokovne izpite in tečaje. Nekaj je maturantov in s fakultetno izobrazbo. Kot posameznike najdemo zdravnike, inženirje, univerzitetne profesorje in docente ter operne pevce in celo pesalce.

Slovenski šolski tečaji in šole so: ena v Angliji, tečaji verouka v Franciji in slovenski nastopi otrok v Belgiji.

Starejša generacija slov. izseljencev dela v poklicih, ki so jih imeli že doma. Mlajša generacija pa je prisiljena izvrševati delo in službe, ki jih doma ni opravljal. Staronaseljenci so večinoma rudarji in v Franciji poljedelci, mladonaseljenci pa prav tako rudarji ali težaški pomožni delavci v metalurški stroki, čeprav so izučeni ključavničarji, mehaniki, mizarji, tehniki in podobno. Le v Angliji ter deloma v Belgiji, Franciji in Holandiji so si nekateri lahko poiskali zaslužek v že izučenih

Izseljeniški duhovnik dr. Franc Felc med slovenskimi izseljenci v Nemčiji

strokah, v privatnih podjetjih ali tovarnah.

Plače so večinoma dobre. Stanovanjske razmere pa na splošno niso tako dobre. Precej rojakov stanuje po barakah ali začasnih stanovanjih. Lastne hiše imajo že Slovenci v Angliji in Holandiji.

Zdravstvene razmere so podobne onim domačinov. Skoraj vsi rudarji, ki že desetletja delajo v jami, bolehalo na silikozii.

Povsod med Slovenci so slovenska društva, zlasti tradicionalna sv. Barbare in pevska društva. Vendar pa zanimanje zanje, zlasti pa še aktivno delo iz leta v leto upada. — Poleg verskih imajo tudi kulturno-prosvetna društva. Razveseljiv pojav je družabnost naših rojakov. Čeprav strogo organizirano društveno življenje upada, raste pa družabnost na zabavnih večerih, skupnih izletih, romanjih, miklavževanjih, božičnicah itd.

Slovenci so v tujini znani kot zanesljivi in pošteti. Moralno stanje je na splošno boljše med staronaseljenci ter v državah, kjer živi manj Slovencev, t. j. Belgija, Holandija in Anglija. Pije se precej. S tem v zvezi je zapravljanje in pa pretirano varčevanje. Zakonsko in družinsko življenje je na splošno dobro. Moreč problem pa so mešani zakoni, narodno mešani, še bolj pa narodno in versko mešani, zlasti v Nemčiji in na Švedskem. — Življenjskega materializma je povsod precej. Lepo pa je, da izseljenci podpirajo svoje v domovini.

Domotožje je prva leta močno, kasneje se čustveno razmerje pomiri, a na domovino niso pozabili. Pri večini izseljencev pa ostane čut manjvrednosti, povzročen v glavnem zaradi družbene in družabne izolacije.

Verske razmere so dokaj različne. V Holandiji opravijo skoraj vsi velikonočno

Msgr. Franc Grims, slovenski izseljeniški duhovnik v Franciji

dolžnost, v Belgiji 30, v Angliji 40, v Nemčiji 10 odstotkov. Udeležba pri slov. nedeljski maši je prav tako zelo različna. V Angliji 60 odstotkov, približno toliko tudi v Belgiji, Holandiji in Franciji tam, kjer so stalni slovenski duhovniki.

Od knjig so najbolj razširjene Mohorjeve, od listov najbolj »Naša luč«. Na tuje verske časopise je naročenih v Angliji 40 odstotkov. Verska poučenost je bolj skromna. V posameznih primerih tuje okolje dobro vpliva. Kjer imajo katoličani močne pozicije, se dober vpliv nehoti in nevede prenaša tudi na slovenske rojake.

Ovira za močno versko življenje je v npravnem oziru pomanjkanje čuta za skupnost, občestvenost. Dalje enostranska razvitost v materialistično razumnjkarstvo ter brezcilnost življenja.

V Zapadni Evropi deluje sedaj 19 izseljenjskih duhovnikov, po eden v Italiji in Angliji, po dva v Avstriji in Belgiji, pet v Nemčiji, osem v Franciji.

Dušnopastirsko delo ureja apostolska konstitucija »Exul familia« pok. papeža Pija XII. iz leta 1952. Naloge pa izvršuje konzistorialna kongregacija v Rimu. Tako

Za 13., 14. in 15. december je napovedano v Parizu zasedanje ministrov držav Atlantskega pakta. Na konferenci bodo pazljivo proučili poleg vprašanja Berlina tudi druge probleme s posebnim ozirom na najnovejšo sovjetsko ofenzivo proti skandinavskim deželam. Pregledali bodo tudi položaj na političnem, vojaškem in gospodarskem področju v zapadni Evropi in določili smernice skupne politike na področju odnosov med Vzhodom in Zahodom ter za vsestransko medsebojno sodelovanje.

Mednarodna politična napetost je torej začela popuščati. K temu je brez dvoma pripomoglo odločno zadržanje zapadnega sveta, da se ne bo pustil ustrahovati pred sovjetskimi grožnjami s kitajskim zidom v Berlinu, velebombo in podobnimi sredstvi terorja. Hruščev sam je menda uvidel, da berlinskega balona ne gre več napihovati, ker je nevarno, da poči. Brez vojne bi ne mogel spraviti zapadnih zaveznikov iz Berlina. Zato mu ni ostalo drugega kot vsaj nekoliko popustiti. Uspelo mu je sicer zapreti s kitajskim zidom okno iz komunistične ječe na Zahod in s tem zajeziti kronično krvavitev Vzhodne Nemčije. Grozil je še, da bo zaprl dohode iz Zapadne Nemčije v Berlin, toda ostal je le pri besedah. Ultimat o podpisu ločene mirovne pogod-

be z Vzhodno Nemčijo še v tem letu je mirno umaknil.

Vendar pa s tem ni še rečeno, da je od svojih zahtev odstopil. Berlin je kljub temu ostalo odprto vprašanje, prav tako vprašanje razorožitve in prekinitve atomskih poskusov. Pred dnevi so se tozadevna pogajanja v Ženevi obnovila na predlog ZDA in Velike Britanije. Ali so vsi ti znaki popuščanja iskreni, bo pokazala bodočnost.

Prvi izidi ljudskega štetja

Osrednji statistični urad v Rimu je objavil prve grobe podatke o oktobrskem ljudskem štetju. Po omenjenih podatkih je 15. oktobra leta 1961 bilo v Italiji stalno vpisanih 50 milijonov in 464 tisoč oseb. Od zadnjega ljudskega štetja leta 1951 se je torej italijansko prebivalstvo povečalo za skoro tri milijone oseb ali 6,2%.

PREBIVALSTVO NA TRŽAŠKEM

Precejšnja presenečenja je pokazalo ljudsko štetje na Tržaškem, kjer se je prebivalstvo v vsej pokrajini povečalo le za 2.184 v zadnjih 10 letih, v tržaški občini pa samo za 868 oseb. In to kljub temu, da se je med tem časom priselilo okrog 20 tisoč Istranov.

Na tržaškem ozemlju so našli 297.003 osebe.

Dve vprašanji Hruščevu

»G. Nikita Hruščev: Vi ste rekli, da je treba najti neko rešitev nemškega vprašanja in berlinske krize, da bi se pobotali Rusija in ZDA. Ali ste pomislili, da tudi vzhodni in zahodni Nemci imajo pravico, odkrito se izjaviti o svoji lastni usodi?«

»Niti v svojem zadnjem govoru niste šli mimo ostrih očitkov proti kultu osebnosti. Kako bi si razlagal to, da vam zadnja izdaja sovjetske enciklopedije pripisuje velike zasluge pri osvoboditvi Stalingrada, ko je pa znano, da ste bili takrat navaden generalni častnik?«

je urejen pravni položaj izseljenjskih duhovnikov in njihovo delo. Ni pa s tem urejeno gmotno vprašanje, ki je bilo prepuščeno volji krajevnih ordinarijev.

Izseljenjski duhovnik ima dela, kolikor hoče. Ne strogo duhovniško, temveč karitativno in socialno delo je tisto opravilo, ki duhovniku med izseljenci jemlje največ časa in moči. Potrebni so pogosti obiski vernikov. Osební pogovor poruši zid nezaupanja, nerazumevanja in prikritih predsodkov, odkrije pa tudi duševne in duhovne rane, ki so na žalost le prepoznane.

Tako duhovnik dela neposredno za ljudi in med ljudi, je zelo samostojen, je pa brezdomec, kar je zanj lahko tudi duševno breme, kot sploh za vsakega izseljenca.

Na dušnopastirskem sestanku, ki se je vršil preteklo poletje v Celovcu, je referent dr. Zdešar povedal tudi, kakšno je finančno stanje slovenskih izseljenjskih duhovnikov. Nekateri so veliki reveži, ker nihče nanje ne misli. Živijo predvsem od idealizma. — Spomnimo se jih prihodnjo nedeljo tudi s kakim materialnim darom. (Ured.)

I S K R I C E

Občinstvo je tako neumno, da čita rajši novo kakor pa dobro. (Schopenhauer)

Radio Trst A

Teden od 3. do 9. decembra 1961

Nedelja: 9.30 Slovenski zbori. — 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 11.30 Oddaja za najmlajše: »Dogodivščine Toma Sawyerja«. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... tedenski odmevi v naši deželi. — 14.45 Sestanek s kvintetom Niko Štrifot. — 17.00 Za smeh in dobro voljo - ponovitev. — 18.30 Tržaški obiski: (3) »Devin in Stivan«. — 21.00 S 1. festivala folklorne glasbe ob Vrbskem jezeru - 3. oddaja.

Ponedeljek: 18.00 Italijanščina po radiu. — 18.30 Baročna glasba - Handel: Koncert za orgle in komorni orkester št. 4 v F-duru op. 4. Corelli: Follia za violino in godalni orkester. — 19.00 Znanost in tehnika: »Umiranje zvezd«. — 20.30 Vincenzo Bellini: »Norma«, lirčna tragedija v 2 dejanjih.

Torek: 18.00 Radijska univerza: Hormoni: (5) »Tudi življenje živali zavisi od hormonov« - 2. del. — 18.30 Haydn. Simfonija št. 93 v D-duru. — 19.00 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. — 20.30 Oddaja za najmlajše: »Zdravnik in Miklavž«, mladinska zgodba. — 21.10 Peter Petrovič Njegoš: »Gorski venec«, 4. oddaja. — 21.35 Koncert pianista Angela Kessis-soglaja - Schubert: Sonata v A-duru - Brahms: Intermezzo v d-molu. — 22.00 Obletnica tedna: »Druga svetovna vojna se razširi na Pacifik«.

Sreda: 18.00 Slovenščina za Slovence. — 18.30 Liki in značaji opernih del: »Ivan Suzanin«. — 19.00 Zdravstvena oddaja. — 20.30 Klasič meseca: William Shakespeare: »Dva gospoda iz Verone«. — 22.30 Mozart: Koncert v D-duru K. 314 za flavto in orkester.

Četrtek: 18.00 Radijska univerza: (5) »Seizmologija«. — 18.30 Koncert violinista Lea Cerniawskega, pri klavirju Mario Caporaloni (5) »Od splava do modernega parnika«. — 20.30 Znani dirigenti: Sir Thomas Beecham: Von Suppé. Mozart, Dvorak, Berlioz.

Petek: 8.30 Slovenski narodni motivi. — 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 11.30 Oddaja za najmlajše: »Angel varuh«. — 16.00 Opatija 1961. — 17.00 »Pogled nazaj«, radijska igra. — 19.00 Šola in vzgoja: »Socialni pogoj naših otrok«. — 21.00 Koncert operne glasbe. — 20.00 Novela 19. stoletja: »Najdenček«.

Sobota: 14.40 Vokalni oktet Planika. — 15.30 »Usad na severni postaji«, drama v 3 dejanjih. — 17.45 Dante Alighieri: Božanska komedija - Nebesa: 4. spev. — 18.30 Skladbe jugoslovanskih sodobnih avtorjev - Devčić, Brkanović. — 19.00 Pomenek s poslušalkami. — 20.40 Celjski komorni zbor. — 21.00 Za smeh in dobro voljo.

Slovenska družina Franca Cesarja v Belgiji s slov. duhovnikom č. g. Filipom Zakijem

Mož s čudežnimi rokami

ZGODBA IZ ZADNJE VOJNE

Gestapo poseže vmes

Kersten je več mesecev molčal in ni Himmlerju nikoli ničesar omenil glede letnikov. Samo vsako toliko je namignil, da so konec koncev tudi Holanci, Norvežani in Danci, ki si bili zaprti po koncentracijskih taboriščih, vendar vsi nemškega plemena in da pač ni pravilno, če jim nihče ne skuša pomagati. Toda ko so se nato v juniju leta 1944 zavezniki izkrcali v Normandiji, se je tudi Kersten resno lotil Himmlerja. Polagoma je tudi opazil, da je Himmlerjeva vera v Hitlerja začela pešati. Nekoč je Himmler celo dejal: »Mislim, da imate prav. Mogoče je boljše, če ne skušamo uničiti vsega človeštva, ampak da se pokažemo velikodušne vsaj nasproti nemški rasi.«

Toda nekaj tednov potem, ko je neki

nemški polkovnik skušal ubiti Hitlerja s tem, da je položil bombo v njegovo stanovanje, se je v Himmlerju zopet vzbudila stara fanatičnost za Hitlerja. In ker je nato Hitler dal ukaz, oziroma izrazil željo, da hoče videti, kako lije kri v potokih, (v ta namen je dal aretirati brez vzroka 2000 nemških častnikov), sta Himmler in Kaltenbrunner razposlala po vsej Nemčiji svoje može za ukazom, naj vse pobijejo, krive in nedolžne.

1. avgusta je Himmler telefoniral Kerstenu v Hartzvald. Čutil se je izredno slabo in je prosil svojega zdravnika, naj še tisti popoldan pride k njemu. — Kersten se je ravno pripravljal na odhod v Berlin, ko je nenadoma prihitel na motorju neki nemški vojak in mu zaklical: »Prinašam vam pismo od polkovnika Schellenberga. Zelo nujno.«

Sporočilo je bilo kratko in resno: »Pozor! Kaltenbrunner je na tem, da vas napade, čeprav ste pod Himmlerjevimi varstvom. Ne hodite danes k Himmlerju po običajni poti čez Oranienburg, kajti sicer zaigrate življenje.«

Kersten je naglo pomislil. Tudi Schellen-

bergu ni kar na slepo zaupal, toda tokrat se je vseeno odločil, da poskuša njegov nasvet: vedel je namreč, da je Kaltenbrunner bil zagrizen Schellenbergov sovražnik in tekmeč.

Ko je potem stopil v avto, je dejal šoferju: »Danes bi rad zamenjal svojo običajno pot. Zato me peljite po Temoliski cesti.«

Brez nesreče sta prišla v Berlin in Kersten je ravno utegnil stopiti na zasebni vlak.

Pri prvi priložnosti je nato Kersten pokazal Himmlerju Schellenbergov listek. Ta je takoj poslal Brandta v Berlin, da bi poizvedel, kaj je resničnega na polkovnikovi izjavi. Naloga ni bila izredno težka, kajti tajni agenti so povsod imeli svoje zveze.

Ze naslednji dan se je Brandt vrnil. Schellenberg je imel prav. V Oranienburgu je na Kerstena, ki bi bil moral iti tam mimo, bil pripravljen napad. Neki častnik naj bi potem to razložil s tem, da se avtomobil ni ustavil na ukaz — alt — in da je pač zato na avto napadel. Kaltenbrunner pa naj bi se potem Himmlerju opra-

vičil, češ da se je zgodila težka nesreča: doktor Kersten je bil v avtomobilu in je bil mrtev.

Himmler je zvedel za to poročilo prav takrat, ko je bil pri njem Kersten. Takoj je vstal in se naglo oblekel. Bil je silno jezen. Nato je dejal Brandtu: »Greva z doktorjem h kosilu. Recite Kaltenbrunnerju, naj pride k nama.«

Pri mizi je Kaltenbrunner nekaj časa molčal, nato pa je začel dražiti Kerstena. Nenadoma pa ga je Himmler prekinil: »Poslušajte me, Kaltenbrunner. Če bi se vam bil načrt posrečil, vam zagotavljam, da bi vi niti za eno uro ne preživeli Kerstena!«

Kaltenbrunner je v vidnem strahu prebledel. Himmler pa je nadaljeval: »Hotel bi, da bi bodisi vi kot tudi doktor Kersten živela še dolgo in srečno, kajti oba sta mi potrebna. Zato nočem več slišati o kakšnih neumnostih. Če bi se pa kaj zgodilo doktorju Kerstenu, vedite, da bi to bila velika nevarnost za vas. Ste razumeli?«

»Popolnoma, g. poveljnik.« je odvrnil Kaltenbrunner. (Se nadaljuje)

Stražice bodo dobile svojo cerkev

Končno se je uresničila želja prebivalcev zelo obljudenega okraja v Stražicah, in sicer, da bodo imeli lastno faro in cerkev. Posvečena bo sv. Jožefu Delavcu. Doslej je ta del mesta spadal pod faro Srca Jezusovega, a ker se je v zadnjih letih tako zelo razširil, je nadvse potrebno, da se tu ustanovi lastna fara. V novi župniji bo nad 3000 duš. Cerkev, župnišče, župniško dvorano in igrišča za mladino bodo postavili na prostoru med ulicama Brigata Pavia in Torriani. Načrt za ta dela je izvršil goriški arhitekt Riavis, stavbena dela pa bo prevzela trvdka Comolli. Predvidevajo, da bodo vsa dela dovršena v dveh letih. Najprej bodo začeli z zidanjem župnišča in župniške dvorane, ki bo takoj spremenjena v kapelo, dokler ne bodo sezidali cerkve.

Seja odbora bolniške blagajne

Pod predsedstvom Ezia Bottegara se je pretekli teden sestel pokrajinski odbor bolniške blagajne. Prosta izbira zdravnika od strani zavarovalcev je šele v začetni fazi, zato ni mogoče pričakovati, da bi bila ta zadeva že povsem urejena. Zlasti so nastale težave, ker so pri nekaterih zdravnikih zavarovalci presegli število 1500. Zlasti sedaj v zimskih mesecih, ko so bolezni bolj pogoste, predstavlja to za nekatere zdravnike preveliko dela in odgovornosti. Pogosti so taki slučajji zlasti na deželi, kjer nekatere vasi sploh nimajo nobenega zdravnika, kakor n. pr. Ronke-Doberdob, Villesse-Romans, Zagraj-Foljan, Gradiška-Fara in druge. Na seji so sklenili, da bodo te težave po možnosti odstranili in da ne bodo dovolili, da bi zdravnik imel več kot 1500 zavarovalcev. Soglasno so sprejeli tudi resolucijo za povišanje obdobja bolniške oskrbe uslužbenecem, ki so prenehali z delom, na 180 dni. Doslej je bil uslužbenec, ki je prenehal z delom in ni bil več zavarovan, deležen le dva meseca bolniške oskrbe.

Še ena trvdka je potvorila maslo

Nepoštenje se vedno bolj širi tudi med goriškimi velikimi trgovci. Pred kratkim so prišli na sled dvema goriškima tvornicama za izdelavo masla: Burrificio Alto Isonzo in Cremerie Isontine. V zadnjem času je tudi trvdka Benito Gandolfi razpečala večjo količino potvorjenega masla. Prišli so ji na sled in ravnatelj trvdke se bodo morali zagovarjati pred sodiščem.

Odoben zakon o brezposelnosti dokladi

Upokojenci, ki so prekinili delovni odnos v času od 20. oktobra 1957 do 4. junija 1960, bodo po zakonu, ki ga je odobrila parlament, imeli pravico do brezposelnostne doklade, do katere doslej niso imeli pravice. Vsi prizadeti naj se zgledijo v uradih INCA vsak v svojem okraju.

Novi načelnik

Kmetijskega nadzorništva

Ministrstvo za kmetijstvo je imenovalo za načelnika goriškega Pokrajinskega kmetijskega nadzorništva dr. Leopolda Vianella. To vest so goriški kmetovalci sprejeli z velikim zadovoljstvom, ker je dr. Vianello, ki je prišel k nam iz Portugruara, splošno priljubljena oseba. Izhaja iz goriške družine, zato dobro pozna težave goriških kmetovalcev. Želimo mu obilo uspeha na svojem mestu.

Uspela stavka goriških bolničarjev

Druga stavka goriških bolničarjev dne 23. in 24. novembra je rodila zaželene uspehe in so jo stakujoci prekinili, ker so bili sprejeti pogoji, katere so predložili vodstvu bolnic. Uprava bolnišnice je sprejela sklep, da prizna zahtevane izboljšave, in je ta svoj sklep sporočila tudi goriški prefekturi.

Nagrajena slovenska učenca

V natečaju nagrad za srčno kulturo otrok sta bila pretekli teden nagrajena tudi dva slovenska učenca in sicer Ivan Maraz iz Steverjana in Marta Bregant iz Gorice. Prvi obiskuje letos I. strokovno šolo v Gorici, lani pa je dovršil V. razred osnovne šole na Valerišču. Izkazal se je za izredno pozornega in uslužnega ne samo do svojih součencev, temveč tudi do priletne sosedice Terezije Tinta, kateri prinaša vodo in hodi po jesticine v 1 km oddaljeno trgovino. Diplomno so pridnemu dečku podelili v Steverjanu ob navzočnosti didaktičnega ravnatelja dr. Milana Brešana, župana, učiteljstva in učencev.

Druga, Marta Bregant, pa je že znana naši javnosti, ker je lansko leto napisala najboljšo nalogo o mlečnih izdelkih in je

prejela za to lepo nagrado, namreč vrsto mlečnih izdelkov, katere pa je vse razdelila med svoje součence. Tudi ona se je izkazala za izredno pozornost do svojih součenk. Mlajšim pomaga pri oblačenju in zanje skrbi kot pomočnica učiteljice. Obiskuje I. razred slovenske nižje gimnazije.

Slovenskima učencema, ki delata čast naši šoli, iskreno čestitamo in jima želimo še druge posnemovalce. Srčna kultura je poleg vere najlepša odlika mladega srca.

Zanimanje slovenskih svetovalcev za potrebe in koristi ljudstva

Kakor prejšnja leta, tako so tudi to jesen slovenski svetovalci dr. Sfiligoj, dr. Kacin in dr. Bratina, izvoljeni na listi z narodno lipovo vejico, predložili občinskemu odboru vrsto zahtev v korist občanov in našega ljudstva. Za danes povejmo besedo o pevskem in podgorskem pokopališču.

Pevsko in podgorsko pokopališče

Pokopališči v Pevmi in Podgori nista v redu, ker je zemlja silno vlažna, da ne rečemo naravnost mokra, in ju je zato treba kako drugače urediti. Prizadeto domače ljudstvo iz Pevme in v Oslavju želi ohraniti pokopališče na sedanjem prostoru in bi rado videlo, da se samo razširi. Zupanstvo je že sklenilo ugoditi želji in je v ta namen volilo primerni znesek. Toda prefektura je sklep zavrnila, ker se mu je upr. provincialni zdravnik iz razloga, da tisto zemljišče drži vodo in da se trupla ne razkrajajo ali pa se razkrajajo zelo počasi, da ni moči uvesti rednega pokopavanja grobov. Na ta način bi tudi morebitna razširitev sedanjega pokopališča zalegla le za nekaj let in potem bi nastala zopet potreba nove razširitve. Poleg tega sta še dva druga razloga proti razširitvi sedanjega pokopališča, in sicer, ker leži v vasi in ker dve sto metrov naokoli

ne bi bilo moči graditi stanovanjskih hiš. Zaradi zakona se to prepoveduje.

Domači župnik č. g. Rutar dela že nekaj časa na tem, da bi se upoštevale in uresničile želje ljudstva. Zaradi tega se je dr. Sfiligoj že preteklo poletje začel zanimati za vprašanje in je v ta namen navezal stike z občinskim zdravnikom dr. Gregorjem in s pristojnimi občinskimi uradi. Občinski zdravnik je izdelal podrobno pisмено poročilo o tej zadevi in zaključil, da mokrota zemlje ne dovoljuje, da bi se obstoječe pokopališče ohranilo in razširilo. Bolje bi bilo napraviti novo pokopališče doli na njivah blizu Soče, kjer je teren primeren, ker bi se trupla tu razkrajala v kakih osmih ali desetih letih najpozneje.

Zadeva je tako prišla na sejo občinskega odbora, ki je sklenil pregledati zadevo na samem mestu, kamor naj se povabi tudi naš svetovalec dr. Sfiligoj. Ta pa je seveda prosil, naj pride zraven tudi župnik č. g. Rutar.

Ogled in pretres zadeve na samem mestu se je izvršil v četrtek 23. nov. Na samem mestu se je ugotovilo, da bi ohranitev in razširitev pokopališča lahko prišla v poštev le do neke mere, če bi se namreč našla visoka plast peska in gramoza ter zgradila kanalizacija za odtok vode. Toda tudi to bi veljalo le za dogleden čas, ker se ljudstvo množi in množijo se tudi primeri smrti.

Udeleženci sestanka so si bili edini v tem, da je treba upoštevati želje domačinov, katere pa je treba primerno seznaniti tudi z vsemi nedostatki in težkočami ter zakonskimi predpisi in jim povedati, da, če bi zgradili novo pokopališče nekje doli blizu Soče, bi sedanje ostalo vsaj še za kakih 40-50 let. Po tem času pa bi na tem mestu lahko nastal ljudski vrt.

Ker ni v redu niti podgorsko pokopališče in se na podgorskem področju ne najde primerno zemljišče za novo, misli županstvo, da bi Podgorcem lahko služilo pokopališče v Ločniku.

Vprašanje je tako eno samo in bi se Oslavci, Pevmečanje in Podgorci morda zedinili za skupno novo pokopališče kje sredi poti med Pevmo in Podgoro. Ločniško pokopališče je namreč preveč daleč od Podgore.

Zdaj je treba resno premisliti in odločiti, kaj in kako.

PO DESETIH LETIH BO V DOBERDOBU ZOPET SVETI MISIJON OD 8. DECEMBRA ZVEČER DO 17. DECEMBRA. VODILA BOSTA SV. MISIJON SALEZIJANCA: Č. G. LUSKAR IN Č. G. MIHELIC; OBA ZNANA IN PRIZNANA PRIDIGARJA TUDI PO NASIH MESTIH IN VASEH.

Zakasnelo poročilo

Na praznik Kristusa Kralja, zadnje nedelje v oktobru, smo imeli v Trstu zelo uspešno dvojno prireditev: skupno molitveno uro v cerkvi na Montuzzi in gostovanje celovškega pevskega zbora Jakob Petelin - Gallus.

Molitvena ura je bila posvečena predvsem prošnji za duhovnike in za Cerkev. Priložnostni govor je imel stolni kanonik msgr. Lojze Škerl. Udeležba je bila zelo lepa. Zlasti smo bili veseli, ker smo videli v cerkvi mnogo mladine; skavti in skavtinje so prišli celo v krojih. Zeleti bi bilo,

V MARIJINEM DOMU V ROJANU bo v torek 5. decembra

MIKLAVŽEVANJE

Otroci bodo sprejeli Miklavža z enodejanko:

»PARKLJEV KOS«

Začetek ob 17. uri. — Vabljeni!

da bi se podobna skupna pobožnost priredila vsako leto na praznik Kristusa Kralja. Saj radi pridemo skupaj.

V Avditoriju je isto nedeljo gostoval celovški mladinski zbor Jakob Petelin - Gallus, ki ga vodi prof. Cigan. Prostorna dvorana je bila polna, kot le malokdaj. Vse je pripeljala želja, da bi slišali petje bratov s Koroške. Pevci so nastopili v slikovitih narodnih nošah. Pozdravni govor je imel g. Holmer, ki je predsednik pevskih zborov na Koroškem. Poudaril je, da je Koroška še polna življenja, koroški Slovenci še vedno ustvarjajo in bogatijo lastno kulturo in kulturo drugih narodov. Najboljši dokaz za to je vrsta sedaj živih kompozitov.

Zbor se je predstavil s celo vrsto narodnih in umetnih pesmi. Poslušalci so bili najbolj navdušeni ob narodnih pesmih. Celoten dolg spored so pevci izvajali brez not, kar že samo po sebi priča o temeljiti pripravi. S šegavo besedo je mlad koroški

fant napovedoval posamezne skupine pesmi. — V dvorani je bilo nekam praznično razpoloženje, kakor je le redkokdaj. Koncert je prehitro minil. Notranje obogatene smo se vračali domov.

Taka gostovanja bi se morala ponavljati večkrat. Hvaležni smo Slovenski prosveti, ki je organizirala gostovanje.

S Z

Rojan

Pri povratku z obiska svoje matere se je v bližini meje smrtno ponesrečila priljubljena gospa Ema Jazbec, por. Omari. Kmalu po prevozu v tržaško bolnico je podlegla zadobljenim poškodbam. To se je zgodilo v nedeljo 19. novembra. Nesreča je našla velik odmev v Rojanu, kar se je najbolj videlo pri pogrebu, kjer se je zbrala velika množica ljudi.

Pokojni gospe Emi želimo, naj uživa večni mir pri Bogu. Težko prizadetemu možu in sorodnikom izrekamo iskreno sožalje.

Zgonik — zlata poroka

Tiho in preprosto sta obhajala svoje 50. leto zakonskega življenja — zlato poroko — g. Janez Orel, rojen v Zgoniku

SLOVENSKA AKAD. LISTA »ADRIA« vabi

na prvi debatni popoldan v okviru - Mlade slovenske inteligence - pod naslovom:

Stolica za slovenski jezik na tržaški univerzi

v ponedeljek, 4. decembra t. l. ob 18^h v ulici Machiavelli 22/II. - Govoril bo ravn. prof. dr. A. Kacin. - Vabljeni vsi, ki se zanimajo za to važno vprašanje.

(6. 8. 1879) in ga. Lucija Novak, rojena v Kazljah na Krasu (13. 12. 1888). Nista vedno živela v Zgoniku. Življenjske razmere so prisilile družino Orel, da je šla poizkusit

DOLINA. V nedeljo, 3. decembra bo v naši farni dvorani vesela igra. Gostoval bo Slovenski oder iz Trsta z veseloigro v petih dejanjih:

NEOPRAVIČENA URA

S to predstavo so imeli igralci že velik uspeh tudi v Celovcu. Odkriva veselo življenje v šoli. — Vabimo vas na več kot dve uri veseliga smeja. Ne bo vam žal! Začetek igre ob 8. uri zvečer.

srečo v tužno Istro. Komaj si je družina nekako uredila življenje v Istri, že je morala vse pustiti in se povrniti v Zgonik. Imela sta šest otrok. V zadnji vojni sta zgubila kar tri. Ostali so jima trije. G. Janez že trideset let bolega, a potrpežljivo prenaša bolezen in še kaj pomaga pri hiši. Družina Orel rada čita naš katoliški tednik in črpa iz njega novice in nauk za krščansko življenje.

Dan pred obletnico sta se prišla zahvalit Bogu za pomoč v dolgem zakonskem življenju. — Obema slavljencema župljani in Kat. glas želita, da bi ju Bog ohranil v miru in zadovoljstvu.

ODSTAVKI

Usoda tiranov

Tirani imajo že v sv. pismu začrtan svoj zemeljski tek: vstopil bo kot lisica, vladal kot lev, poginil kot pes.

Gomulka je nekemu novinarju rekel: »Kadar je ljudstvo nasprotno vladajočemu režimu, bo ta režim prej ali slej kapituliral.« Morda so se tokrat Poljaki prvič strinjali s svojim poglavarjem: samo da je Gomulka mislil s tem na Nemčijo, Poljaki pa na svojo domovino.

Črnci v ZDA

Izmed dveh milijonov uradnikov v službi pri federalni vladi ZDA je 12% črncev. Prisotnost temnopoltih v vladi je torej sorazmerno večja kot pa odstotek vseh črncev v zvezdatni republiki. Črncev je 10%.

Kakšni otroci zaslužijo pohvalo

Komunistični list »Das Volk« hvali otroke, ki ovajajo policiji ljudi, namenjene v svobodni svet, in piše: »Prva izmed takih je mlada pionirka Haidi Malowitz, ki je zaradi svojega patriotičnega dela dobila v nagrado krasno punčko, in pa pionir Jurgen Siebert, ki je dobil popolno uniformo nogometaša. Mi si želimo, da bi bilo mnogo takih pionirjev in pionirk, ki bi dobili tako lepe darove in zvesto služili socialistični domovini.«

Škandal v Nigeriji

Majhen incident med ZDA in Nigerijo. Ameriško 23 letno dekle Margery Michelmore, članica miroljubne organizacije Peace Corps, ki jo je ustanovil Kennedy v pomoč zaostalim deželam, je pisala svoji prijateljici razglednico s pripombo, da je »življenje v Nigeriji podobno zverinskemu življenju.« Razglednico so dobili nigerijski študentje, ki so skušali narediti škandal. Bil pa je preprečen. Margery so odpoklicali v domovino in nigerijska oblast je ta incident spravila v koš; posvarila pa je ZDA, naj pod znamko Peace Corps pošljejo v tujino zelo potrpežljivo in vztrajno mladino.

Ali veste

da je bila velika sovjetska bomba 3300 krat večja od atomske bombe, ki je porušila japonsko mesto Hirošimo?

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Dva znanstvenika sta umrla

V Ljubljani je umrl v starosti 62 let dr. Božidar Lavrič, najznamenitejši slovenski kirurg. Bil je skoro eno leto bolan, menda za rakom, in mu vsa zdravniška pomoč ni mogla pomagati. Pok. dr. Lavrič je užival sloves najboljšega kirurga v Jugoslaviji. Specializiral se je v Parizu in v Pragi; doma je bil redni profesor kirurgije na ljubljanski univerzi in predstojnik kirurške klinike. Kot kirurg je užival sloves tudi izven domovine; njegova so klicali, kadar je bilo treba operirati kako odličnejšo osebo. Leta 1949 je postal tudi član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Bil je v Jugoslaviji prvi, ki je operiral tudi na srcu.

Slovensko znanost je pretekli teden zadel še en hud udarec. Umrl je dr. Božo Škerlj, priznan antropolog in profesor na univerzi. Pokojni profesor je užival mednarodni sloves in je pravzaprav edini dostojno zastopal slovensko in jugoslovansko antropologijo v zunanjem svetu. Saj

tuje knjige iz te stroke poznajo skoro izključno dr. Škerlja izmed vseh Jugoslovancev. Bil pa je po svojem nazoru materialist in evolucionist ter je kot tak tajil v človeku dušo in Boga. Zato so za nas kristjane njegovi zaključki večkrat nesprejemljivi. Poleg strogo znanstvenih knjig je po vojni pisal tudi poljudne razprave iz svoje stroke, v katerih je širil svoj materialistični pogled na človeka. Danes so te brošure že pozabljene in to brez škode za Slovence in za pok. profesorja Škerlja.

Velenjska veleplinarina

V Velenju so že začeli z deli, da zgradijo veliko plinarino, ki bo največja te vrste v Jugoslaviji. V njej bodo iz velenjskega lignita pridobivali visoko kaloričen plin, katerega bodo po dolgem plinovodu speljali na eni strani do Maribora, po drugi pa do Ljubljane in še dalje do Jesenic. Dolg bo 250 km. Računajo, da bodo z novo plinarino veliko pridobili in da bo veliko pomagala za razvoj industrije v Sloveniji, posebno metalurške industrije. Plin iz velenjske veleplinarne bi namreč moral biti boljši kot pa se daj pridobivajo n. pr. na Jesenicah v lastni plinarni in pa tudi bolj poceni, saj ne bo več treba dovažati lignita in premoga od daleč v Ljubljano, Maribor ali na Jesenice. Plin bo prišel po plinovodu iz Velenja, tam pa imajo premog doma, saj ga kopljejo v obilici v velenjskih rudnikih.

Vendar je še veliko vprašanje, ali bo velenjska plinarina dograjena do časa. Na Jesenicah, v Mariboru in tudi v Ljubljani že preurejajo razne tovarne z namenom, da se bodo posluževali velenjskega plina. Ta bi moral steči po ceveh do konec leta 1963. Toda z deli so še precej v zastanku.

TV oddajnik na Učki

Začeli so z deli za postavitve televizijskega oddajnika na Učki, ki je najvišja gora v severni Istri, visoka 1630 m. Do vrha hriba bodo speljali tudi pot dolgo 3 km. Ko bo novi oddajnik zgrajen, bodo mogli televizijske oddaje sprejemati tudi v velikem delu Istre, kamor sedaj ne sežejo valovi običajnih postaj.

OBVESTILA

SLOVENSKI ODER V AVDITORIJU. Že danes opozarjamo, da bo v nedeljo, dne 10. decembra predstava veseloiigre »Neopravičena ura« v Avditoriju. Prosimo, da bi ta dan, ko imamo osrednjo prireditev sredi mesta, ne bilo drugih prireditev kat. organizacij. — Predstava bo ob 17. uri.

V ZALOGI je še nekaj izvodov pesniške zbirke Brune Pertotove, »Moja pomlade«. Poklonite jo za Miklavževo darilo ali pa za božič! — Dobite jo v slovenskih knjigarnah v Trstu in v Gorici.

PO NALOGU SKOFOV Treh Benečij bo nedelja 10. decembra nedelja za dobre javne predstave.

LISTNICA UREDNIŠTVA Zaradi praznika Brezmadežne v petek 8. dec., bo KG izšel v sredo 6. decembra.

NOVA KNJIZICA: »Na pravo pot« se dobi v naših knjigarnah in pri vseh g. duhovnikih. Vsebinska knjižica je socialna zanimiva in koristna; spisal prof. Avguštin Horvat. — Cena 50 lir.

IZSEL je »Koledar Marijišča in Aloz zlivejšča za leto 1962«. Koledar krasi štirinajst barvnih slik. Cena 100 lir. — Priporočamo.

TECAJ ZA RUŠČINO IN VZHODNO VPRAŠANJE! - Z decembrom se bo v Trstu (ulica Trento, 2) začel petmesečni tečaj za ruščino in vzhodno vprašanje. Lekcije bodo vsak petek popoldne, po potrebi v dveh sekcijah. — Prijavit se je mogoče do 15. decembra t. l. na naslov: VZHODNI KROZEK, Via Trento 2/II., Trst.

DAROVI

Za Marijin dom v Rojanu: Fabijan 2.000; N. N. v spomin na pok. Milana Može 3.000 (za 1 sedež); Franceschi 1.000; N. N. družbenica 5.000; Bandel Marija 1.000 lir namesto cvetja na grob. pok. Eme Omari; nekaj žen iz Rojana v isti namen 2.000; O. N. 10.000; T. S. 10.000 lir — Bog plačaj!

Za Katoliški dom: Milan in Milka - Videm 15.000; U. Z. 3.000; K. C. 2.500; N. N. 1.000; Marijina družba - Gorica 12.000; K. - Gorica 20.000 lir.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Bučin v Gorici